

Junts i juntes, a la feina!

Objectius

GENERAL 1: Millorar, reforçar i empoderar aquelles persones en una situació acadèmica i/o sociolaboral desavantatjada i difícil mitjançant un context Inter generacional.

Específic 1.1: Crear i desenvolupar un espai comunitari i autogestionat per incentivar i cohesionar les relacions socials, intercanviar perspectives, experiències socials, personals, vitals i laborals.

Específic 1.2: Desenvolupar, conèixer i practicar les habilitats necessàries per millorar en l'autoconeixement personal i professional, tolerar el fracàs, potenciar l'autoestima, i assimilar altres habilitats socials en un context inter generacional.

Específic 1.3: Conèixer, aprendre i practicar les habilitats tecnològiques i informàtiques en la vida quotidiana en un context inter generacional.

Breu descripció de la proposta

En l'actualitat, és ben sabut que una de les preocupacions i, alhora, una de les principals problemàtiques que té la nostra societat és l'atur i la manca de formació acadèmica i professional de les persones per poder accedir amb més facilitat al mercat laboral. A més a més, l'atur no afecta d'igual manera a totes les persones de la societat- sinó que ho fa amb més sensibilitat en col·lectius més vulnerables com els joves, aquells col·lectius de més de 45 anys i les dones.

Si ens fixem en les dades ens ho confirmen. Segons el CIS (Centre d'Investigació Sociològiques) l'atur continua sent la principal preocupació dels ciutadans amb un 72,3%¹ per davant de la corrupció política i la situació econòmica (44,8% i 22,0% respectivament²). Les dades que ens dona l'IDESCAT³ ens ho exemplifiquen: a Catalunya ens trobem amb una taxa d'atur total del 15,3%, si més no, no afecta d'igual manera a homes (14,2%) i a dones (16,3%), ni als diferents grups d'edat⁴. Un 7,7% en homes i un 9,3% en dones són aturats/es de llarga durada enfront del 8,5% (IDESCAT, 2016).

La pobresa laboral i l'atur ha creat i està creant greus desigualtats i situacions de pobresa amb especial rellevància en aquelles persones que fa més temps que no treballen. Segons el I Estudi de la Població Especialment Vulnerable, el 13,9% de la població entre 16 i 64

¹ Dades del març del 2017, segons el CIS.

² Dades del març del 2017, segons el CIS. <http://www.cis.es>

³ Dades del I Trimestre 2017: idescat.cat

⁴ Grups d'edat dels 16 als 19 anys (51,9%) enfront del 14% dels 25 als 54 anys.

anys residents a Espanya continuaran atrapats a l'atur o a la pobresa laboral durant els pròxims 12 mesos en els quals el 62,6% només té estudis iguals o superiors a la ESO.

Així doncs, avui en dia hem de parlar d'una pobresa multidimensional. Històricament o, fins i tot, fins als darrers anys, la pobresa es tractava d'una manera estètica, mono causal i rígida (fent referència, sobretot, a allò material), el que provocava un tipus d'intervenció unidireccional i amb solucions més rígides i no pas flexibles. En contraposició, avui, existeix una pobresa multidimensional, complexa, global i molt diversa, el que ha de provocar unes intervencions transversals, amb múltiples direccions i tenint en compte tots els aspectes *bio - psico - socials*. A les necessitats complexes, respostes diverses i interdisciplinars, tenint en compte tots els contextos i aspectes vitals. D'aquí que avui en dia parléssim més d'exclusió i inclusió social i no pas de pobresa en termes específics.

Aquest projecte d'intervenció vol donar resposta a les necessitats davant de la cronicitat d'aquelles persones que fa molt temps que no treballen o, si més no, per empoderar aquelles situacions dificultoses i vulnerables que no faciliten en cap cas l'entrada al món laboral.

Avui en dia existeixen múltiples recursos i programes que serveixen per millorar la situació social, laboral, econòmica... de les persones, però en molts casos, ho fan de manera estratificada (per edats, per gènere, per nivell educatiu, per sectors laborals i professionals, per llocs de residència, etc) i, en ocasions, duplicant recursos i programes no realitzant un treball en xarxa transversal i real entre tots els recursos ni potenciant els recursos humans que té un territori. Així doncs, aquest projecte té tres eixos fonamentals d'intervenció i d'acció: el treball en xarxa, l'acció inter generacional i l'ús de les tecnologies i l'educació emocional.

El treball en xarxa, en primer lloc, es configura com l'eix vertebrador d'aquest projecte, l'objectiu és aprofitar tots els recursos tècnics i humans per aconseguir una intervenció integral i holística de les persones, amb objectius i accions comunes de tots els agents socials i institucionals del territori. Implica, doncs, pensar, comunicar i actuar conjuntament, compartint objectius i recursos, unificant capacitats i esforços i posant en relació totes les accions en execució d'aquest projecte⁵.

En segon lloc, el treball inter generacional es configura com un de les qüestions cabdals en la intervenció i la cohesió social en tots els àmbits que afecten a la societat. Ja al 2009, els resultats d'un sondeig a nivell d'Europa, en motiu de la celebració del dia Europeu de la Solidaritat i la Cooperació entre generacions, van ser clars: un 92% dels ciutadans enquestats estaven d'acord en què les autoritats locals, autonòmiques, estatals... treballessin per enfortir i promoure les relacions entre les diferents generacions. (Sánchez, M; Kaplan M.; Saéz, J., 2010).

Així doncs, treballar en un context inter generacional ens permetrà, també, crear col·laboració entre entitats i serveis que atenguin els diferents grups d'edats i aconseguir

⁵ Red Europea de Diálogo Social (REDS), 1994.

beneficis simultanis relacionats amb les necessitats comunitàries, com també individuals o col·lectives

Així, el repte és superar l'aïllament generacional o pels grups d'edat amb problemàtiques i objectius comuns, treballant amb espais comuns, compartint i intercanviant experiències per enriquir-se de forma mútua. En aquest cas, la finalitat seria realitzar el procés de recerca de feina de forma horitzontal, agrupant els interessos i provocant la cohesió social entre totes les generacions en una qüestió tan sensible com és el treball.

Si parlem, conceptualment, dels programes inter generacionals, des del seu origen als Estats Units, referim al concepte de generació en el seu sentit socioantropològic als avis, pares, fills o nets, o als grups d'edat, per exemple, als nens, adolescents, joves, adults o persones grans. Si més no, al concepte inter generacional s'hi sumen moltes altres veus investigadores entenent-ho des de diferents perspectives, més familiars i de parentiu o no familiars.

Interessant remarcar, però, aquelles veus investigadores que parlen de programes inter generacionals de **generacions consecutives**, estaríem parlant, doncs, de joves i adults o adults i persones més grans. Per tant, aquestes relacions inter generacionals fan èmfasi a les interaccions que es produeixen entre grups de diferents generacions, és a dir, a les diferents interaccions **entre** persones i individus més enllà de les generacions consecutives i no (Newman, S; Sánchez, M., S.A.).

I, en tercer lloc, ens referim a l'eix tecnològic i emocional del projecte. Com hem dit en anterioritat, la pobresa, avui, és multidimensional i han entrat noves variables que estan condicionant la igualtat d'oportunitats en totes les esferes de la vida a les persones.

Parlem de la bretxa digital com la separació existent entre les persones (comunitats, Estats...) que utilitzen les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) com una part rutinària de la seva vida diària i aquelles persones que no tenen accés a les mateixes i, encara que les tinguin, no saben com utilitzar-les. (Serrano, A. 2003)

Així doncs, les tecnologies de la informació és configuren com uns instruments imprescindibles per adaptar-nos a les noves formes de comunicació, tenint una visió crítica i reflexiva de les mateixes. Avui en dia, per tant, tot s'informatitza i el món virtual, en molts casos, es prioritza per fer els serveis i les gestions (tràmits administratius, borses de treball, portals web, pagaments electrònics, sol·licituds...), per davant de formes presencials i físiques, tal com s'havia fet fins als darrers anys.

Grovi (2007) ens parla dels tres nivells en relació a la incorporació de les TIC en la intervenció social en projectes: a) l'accés, es refereix únicament a la possessió física de la tecnologia, amb l'objectiu d'aconseguir el seu domini; b) l'ús, entès com l'exercici o a la pràctica habitual i continuada i c) l'apropiació, amb el sentit de què hi ha el domini de l'objecte cultural, el reconeixement de l'activitat i el sentit cultural en el seu conjunt.

Resulta molt important, doncs, abordar de forma urgent aquesta bretxa digital que aporta a la societat tanta desigualtat i exclusió social, sobretot si parlem de col·lectius vulnerables en una clara desavantatjada situació social. En aquest projecte, es treballaran tots aquests aspectes, juntament amb tallers d'educació emocional i autoconeixement.

L'actual ritme de vida basat en la rapidesa i la immediatesa i la situació socioeconòmica i laboral han fet empitjorar, en els darrers anys, la salut mental de la població a un ritme preocupant. Segons el I Estudi sobre l'Estat d'Ànim dels espanyols (2017), casi 8 milions de persones al país confessen sentir-se tristos, la meitat declaren sentir-se cansats, mentre que un 20 i un 15% declaren sentir-se deprimits i tristos. Si veiem els resultats de forma específica veiem que els principals factors que condicionen negativament són l'economia, amb un 65% i el treball, amb un 47% per davant de la família⁶.

A nivell global, el número de persones que viuen en depressió a tot el món és d'un 18,4%, entre el 2005 i el 2015. A España, segons l'Organització Mundial de la Salut, les persones que pateixen depressió ja representen el 5,2% de la població. Segons la mateixa OMS, al 2030 es preveu que la depressió sigui la primera causa de discapacitat al món⁷.

Com ho farem?

Com s'ha mencionat en els objectiu d'aquesta proposta, el denominador comú d'aquest projecte d'intervenció és la creació d'un context inter generacional. És a dir, totes les activitats, dirigides o no, es duran a terme en un ambient entre generacions amb un objectiu comú: millorar la situació personal i social per facilitar l'accés al món laboral amb cooperació entre totes elles.

Aquest projecte d'intervenció social tindrà un total de 24 participants i s'estructura, per una costat, en dos activitats dirigides (mitjançant un dinamitzador o psicòleg), una, enfocada a la motivació i al creixement personal i laboral i, l'altra, a l'alfabetització i a la formació en l'ús de les tecnologies; per l'altre costat, s'implementarà una aula d'autogestió amb la finalitat que els propis usuaris facin les seves pròpies activitats, tallers, conferències, xerrades i altres activitats relacionades amb l'àmbit sociolaboral i, en definitiva, perquè tinguin el seu propi espai d'interacció i aprenentatge recíproc.

Tota l'acció, doncs, s'executa en un context divers entre diferents generacions.

⁶ Dades extretes de <http://www.medicinatv.com/reportajes/el-75-de-los-espanoles-sufre-un-bajon-en-su-estado-de-animo-a-la-semana>

⁷ Dades extretes de <http://www.who.int/es/>.

Taller 1: Conèixer, sentir i experimentar-se, per passar a l'acció

Aquesta activitat és dirigida, així, es realitzarà amb un dinamitzador/psicòleg amb grups de 12 persones⁸. L'objectiu d'aquestes sessions serà crear un vincle de confiança entre els participants per poder donar eines i recursos per millorar l'autoconeixement, la motivació, la gestió de les emocions, i les habilitats socials i comunicatives, tan importants, avui, per accedir al món laboral.

En les mateixes sessions, amb uns dies i horaris establerts⁹, també hi haurà l'oportunitat de compartir experiències vitals, professionals o anècdotes resilientes de les persones amb més experiència laboral i vital que puguin servir a les persones més joves.

Hora:	<u>Dilluns</u>	<u>Dimarts</u>	<u>Dimecres</u>	<u>Dijous</u>	<u>Divendres</u>
9-11h	Grup 1: TALLER 1	Grup 2: TALLER 1	Grup 1: TALLER 2	Grup 2: TALLER 2	Temps per autogestionar
11-13h	Temps per autogestionar	Temps per autogestionar	Temps per autogestionar	Temps per autogestionar	Temps per autogestionar 12:00. Trobada grupal

Taula 1: organització setmanal

Els continguts d'aquestes sessions abordaran:

- El marc conceptual de les emocions i els fenòmens afectius (emoció, sentiment, afecte, estat d'ànim, pertorbacions emocionals...)
- Tipus d'emocions. Característiques (causes, predisposició a l'acció...).
- Conèixer i posar nom a les emocions principals que tots coneixem (por, ira, ansietat, tristesa...)
- naturalesa de la intel·ligència emocional. Què entenem per aquest concepte?

⁸ Els 24 participants del projecte s'estructuraran en subgrups de 12 persones per executar les dos activitats dirigides. S'anomenaran Grup 1 i Grup 2. És necessari que siguin dos grups reduïts per millorar els aprenentatges i, així, poder dur a terme dinàmiques grupals satisfactòries.

⁹ Veure Taula 1 "Organització setmanal"

- La consciència emocional mitjançant l'observació i l'auto observació.
- Practiquem la regulació emocional. Com afrontem la feina d'estar a l'atur (tolerància a la frustració, maneig de la ira, desenvolupament de la empatia. Tècniques (meditació, Mindfulness...)
- La motivació a l'hora de fer la recerca de feina. Habilitats socio emocionals. Escolta activa.

Tots dos tallers tenen una duració de quatre hores setmanals repartits en dos dies per grup cada setmana.

Taller 2: millorem l'ús de les noves tecnologies en la quotidianitat

Promoure l'ús de les tecnologies serà l'objectiu d'aquest taller dirigit. Enfocat, sobretot, a l'orientació laboral i als aspectes de la vida diària (mòbil, aplicacions de missatgeria instantània, etc.). Com s'observa en la taula 1, aquest taller està subjecte a un determinat dia i horari depenent en cadascun dels dos grups.

En aquest taller el dinamitzador tindrà un paper subsidiari. Els propis participants (per parelles) seran els que guiaran i posaran en pràctica els continguts que facilitarà el dinamitzador. L'objectiu és que els propis usuaris/es s'autoregulin, agafin el seu propi ritme i facin un aprenentatge recíproc en l'ús dels dispositius tecnològics. El dinamitzador avaluarà i farà un seguiment el procés en cadascuna de les parelles participants.

Els continguts d'aquestes sessions abordaran:

- L'ús de l'ordinador (Pack Office). Millorem el CV i la Carta de presentació.
- Correu electrònic. Creació i ús.
- Xarxes Socials. Com ens comuniquem per les xarxes socials? Creació i ús de Facebook.
- On trobem les ofertes de feina? Com enviem el CV? Registre pàgines i portals web de feina.
- Aplicacions mòbil. Què són les aplicacions mòbil. Com ens comuniquem per Whats App? Com fem un grup?

Aula d'autogestió¹⁰

L'aula d'autogestió serà l'espai on es desenvoluparan les activitats dirigides i **no dirigides** del programa. Està subjecta a un horari determinat en funció de l'organització

¹⁰ Disposarà dels ordinadors.

dels tallers¹¹. És caracteritzarà per ser l'espai del que podran disposar els participants, fora de les activitats dirigides, realitzant la seva pròpia organització de l'aula i de les activitats que es vulguin dur a terme. Es converteix, doncs, amb el punt de trobada de referència dels i les participants, juntament amb els dinamitzador. Moments en què es podran realitzar activitats auto organitzades com tallers, xerrades, conferències o, simplement, trobades que vulguin fer els participants dins l'horari vigent de l'aula.

La funció del dinamitzador/a és la d'incentivar la participació autònoma dels usuaris/es en les activitats coorganitzades pels participants, promovent, també idees innovadores, sortides, excursions i activitats formatives que els serveixin per adquirir noves habilitats socials i personals per millorar la recerca de feina. El dinamitzador oferirà assessorament (organitzatiu, personal, sociolaboral) col·lectiu i individual en tot moment, i facilitarà el suport i els recursos per desenvolupar totes aquelles iniciatives que puguin sorgir.

Cada setmana, concretament, cada divendres, es realitzarà una reunió conjunta per valorar, fer seguiment i reflexionar sobre l'activitat setmanal, així com fer propostes i iniciatives grupals a l'Aula d'autogestió.

La duració d'aquesta proposta d'intervenció és de sis mesos amb una avaluació inicial, continuada i final, amb l'objectiu de modificar tots aquells elements que millorin l'impacte i la millora de les persones participants per a properes edicions.

En relació als recursos necessaris, són: un dinamitzador/a (amb estudis de psicologia) i una aula amb capacitat d'encabir-hi 12 ordinadors amb connexió a Internet i programari Office. Els materials els facilitarà la persona formadora, en aquest cas el dinamitzador/a) prioritzant tots aquells materials virtuals i tecnològics.

Agents socials

La filosofia d'aquest projecte d'intervenció és treballar amb el màxim de recursos possibles i agents socials de l'àmbit implicats al territori amb l'objectiu d'aprofitar totes les potencialitats i oportunitats que hi trobem. El projecte invita a una coordinació fluida i a un primer contacte entre totes les entitats interessades i implicades per tal de fer un abordatge integral i holístic de la situació. Són moltes les institucions, entitats i recursos que treballen la problemàtica d'una forma separada i sense gaire comunicació en la intervenció social, deixant a banda totes les fortaleeses existents i no abordant les necessitats des de la complexitat.

Aquesta proposta, així, no només pretén fer un primer contacte de diagnosi de la situació entre tots els agents socials implicats sinó que reivindica la continuïtat i l'avaluació en la implementació i l'execució del projecte amb la finalitat d'adequar totes les respostes que hi volem donar a les necessitats latents en cada moment.

¹¹ Veure Taula 1.

Els agents socials implicats són tots aquells que treballen en l'àmbit de l'Ocupació i la Formació en les persones, en concret, d'aquells recursos que intervenen sobre aquelles persones en més dificultats d'inserció i que fa més temps que no treballen.

Parlem, doncs, de:

- L'Administració Local i els Serveis Municipals d'Ocupació, que es caracteritzen per ser els més propers al ciutadà i coneixen de prop la realitat dels territoris.
- Administració autonòmica (Servei Municipal d'Ocupació).
- ONG's que treballen amb persones vulnerables, amb risc de patir d'exclusió social i amb baixa formació acadèmica (Creu Roja, Càritas).
- Altres entitats socials, del Tercer Sector Social, sense ànim de lucre que treballen sobre les necessitats del territori, amb joves, adolescents, adults i persones d'edat més avançada en la inserció laboral.
- Escoles i instituts.

Àmbit d'implantació

L'àmbit d'implantació d'aquest projecte és el de l'Ocupació (programa d'incorporació i reincorporació al món laboral per a persones en situació desfavorable).

Persones beneficiàries

Les persones beneficiàries d'aquest projecte d'intervenció són, prioritàriament, aquelles persones amb una situació d'atur de més d'un any i amb un baix nivell formatiu residents a una població determinada. Els participants hauran de tenir 18 anys o més.

Millores i impactes de la implementació

Els impactes d'aquest projecte van lligats al context inter generacional, més enllà dels continguts i objectius específics de la proposta. Així doncs, a nivell general es pretén millorar l'accés al món laboral d'aquelles persones amb més dificultats socials i econòmiques per promoure la seva inclusió social al sistema econòmic i social. No només promoure la seva inserció sociolaboral sinó que també fomentar i promoure la importància de la formació acadèmica i professional vers el món laboral i l'actual mercat laboral.

En relació als impactes específics i, alhora, interrelacionats amb l'impacte general anomenat anteriorment, es poden estructurar, en primer lloc, per aquell col·lectiu més jove (18-35 anys), en segon lloc, per aquelles persones adultes (35-59 anys) i més grans (59 anys i més).

Pel que fa l'últim col·lectiu (adults i persones més grans), en aquesta proposta d'intervenció es crearà una major satisfacció en la vida promovent un menor aïllament social. Desenvoluparà un major sentiment de realització personal trobant més sentit a la vida, alhora d'ajudar a valorar els coneixements i les experiències pròpies de cada persona

de forma conjunta. Com ja s'ha mencionat anteriorment, es crearan noves relacions significatives i fomentant l'aprenentatge de noves habilitats tecnològiques, socials i emocionals millorant el coneixement de la joventut. La implicació en la comunitat, mitjançant les activitats i el desenvolupament de la proposta alimentarà el canvi individual de la persona, incrementant l'autoestima i la motivació davant del món laboral.

Els impactes i les millores en les persones més joves participants en aquest projecte d'intervenció aniran en la mateixa línia a les descrites anteriorment però des de la seva perspectiva del cicle vital. Els impactes seran: evitar la soledat i l'aïllament, incrementar el sentiment de vàlua personal, autoestima i confiança en un mateix, tenir el suport dels adults en moments de dificultat, enfortir les habilitats pràctiques i socials des de la diversitat, aconseguir una percepció positiva de la gent més gran i adulta, trencant l'estigma que es té en l'actualitat (sobretot, de les persones de més de 59 anys) i rebre suport en la construcció de la pròpia carrera professional en base a tècniques d'orientació i a experiències vitals. En la mateixa línia al primer col·lectiu, augmentar l'optimisme i la motivació en el transcurs de la vida i tenir un major compromís en allò que ens envolta i les persones que tenim al nostre costat.

Conclusions

La major part de les problemàtiques socials que patim com a societat tenen a veure amb la situació laboral i el sistema econòmic imperant. Les greus taxes d'atur i la precarietat laboral han creat situacions vulnerables i d'exclusió social que han afectat, sobretot, a aquells col·lectius ja amb una clara desavantajada situació social.

A aquesta situació hem de sumar la multi dimensionalitat de la pobresa en els quals ja no existeix una pobresa únicament material sinó que parlem d'uns processos més complexos on hi juguen múltiples variables i factors. Així doncs, aquesta proposta d'intervenció té en compte la complexitat que ens rodeja avui en dia, qüestió que ha d'afectar amb la complexitat i la multidisciplinarietat de la intervenció social. El treball en xarxa es configura com un eix de treball estratègic per tal de guanyar en la inclusió social tenint en compte tots els agents i recursos del territori que treballen amb les persones més vulnerables.

El context intergeneracional (entès com la interrelació entre generacions consecutives o no consecutives) també vol donar resposta a aquestes necessitats. Davant d'una intervenció poc coordinada i, en ocasions, estratificada per sectors, grups d'edat, idiosincràsies de les entitats i, per tant, duplicades no aprofitant els valors i recursos de tots els agents de forma conjunta. Aquesta solidaritat generacional, per tant, ens aportarà cohesió social, tolerància davant la diversitat i la promoció de la inclusió social davant de les situacions vulnerables, socials i laborals.

En definitiva, doncs, aquesta proposta d'intervenció vol aportar una triple acció al camp de la intervenció social, totes elles interrelacionades entre elles: millorar el treball en

xarxa al territori entre tots els agents implicats, millorar la inserció sociolaboral de les persones en un context d'exclusió social mitjançant la interacció i empoderar a les persones en un context heterogeni i divers mitjançant activitats formatives tecnològiques, habilitats socials i emocionals.

Bibliografia

- Grovi, D. (2007). Acceso democrático, uso compartido y apropiación cultural de las TIC.
- Newman, S.; Sánchez, M. (sense any) *Los programas intergeneracionales: concepto, historia y modelos*. Dins de Programes Intergeneracionals de la Colección Estudios Sociales (nº23) de l'Obra Social La Caixa.
- Sánchez, M., Kaplan, M. Sáez Carreras (2010) *Programas intergeneracionales. Guía Introductoria*. Colección Manuales y Guías, Ministeri de Sanitat i Política Social
- Serrano, A; Martínez, E (2003) La brecha digital: mitos y realidades. Editorial Universitaria de la Universidad Autónoma de Baja California México. http://www.labrechadigital.org/labrecha/LaBrechaDigital_MitosyRealidades.pdf
- Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS). <https://www.google.es/search?q=CIS&oq=CIS&aqs=chrome..69i57j0l5.2506j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>
- Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT). <https://www.idescat.cat/es/>
- Red Europea de Diálogo Social (REDS). <http://www.gloobal.net>

Webgrafia

- Medicina TV. <http://www.medicinatv.com>
- Organització Mundial de la Salut. <http://www.who.int/es/>